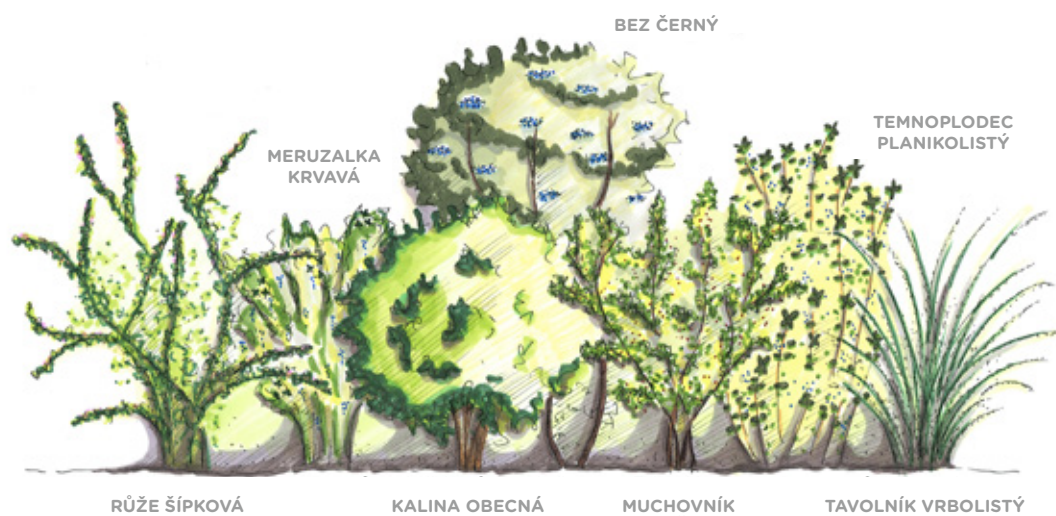

ŽIVÉ PLOTY V MĚSTSKÉM PROSTŘEDÍ

Slunné stanoviště KVETOUcí ŽIVÉ PLOTY

V této brožuře najdete kombinaci rostlin vhodnou pro kvetoucí živý plot, který se hodí pro výsadby na slunná stanoviště.

Kvetoucí živý plot okouzluje lidské smysly svými nádhernými květy. Děti, ale i dospělí si rádi přivoní ke květům nebo si natrhají a rozemnou listy, obzvláště pokud hezky voní. Tyto keře jsou také nesmírně atraktivní a důležité pro brouky, motýly, čmeláky, ale i pro další hmyz, savce a samozřejmě pro ptáky.

Kvetoucí krása rozmanitých živých plotů nejenže obohacuje krajinu, ale představuje obrovský potenciál pro zachování stanovišť pro četné druhy živočichů.

Nejvhodnější doba pro výsadbu je podzimní období bez mrazů (říjen až listopad). Během období vegetačního klidu mohou rostliny ještě před zimou vytvořit kořenové vlášení a tak si zajistit zásobu živin a vody pro následující jaro. Na podzim vysazené rostliny po výsadbě téměř nevypaňují vodu, a proto v následující sezóně na začátku léta netrpí stresem ze sucha tolik jako jarní výsadby.

TIP V informačním letáku „Gehölze“ (Dřeviny) najdete užitečné tipy pro výsadbu a péči o stromy, keře a liány (jen německy):
www.naturimgarten.at/files/content/files/gehoelze.pdf

TIP Infobroschüre zur Blütenvielfalt:
www.naturimgarten.at/files/content/files/stauden.pdf

ONLINE NÁSTROJ „NAVIGÁTOR PRO ŽIVÉ PLOTY“

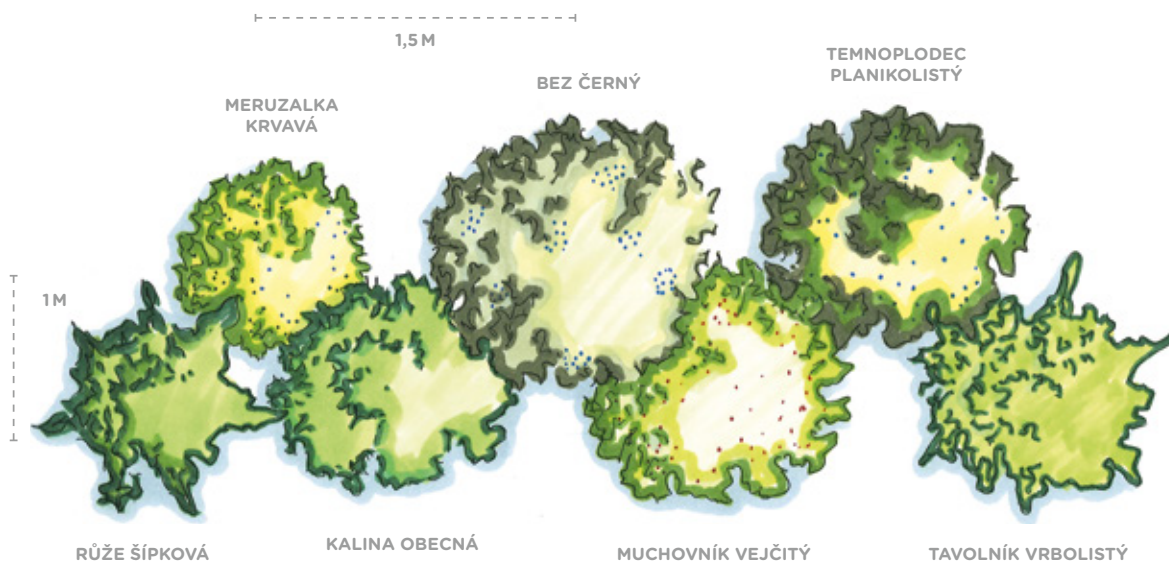
Mnoho dalších informací a podrobností o četných keřích, stejně jako cenné praktické tipy pro výsadbu a péči o živé ploty najdete na stránce:
www.keredozivychplotu.cz

KALENDÁŘ DOBY KVĚTU

BOTANICKÝ NÁZEV	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
temnoplodec planikolistý <i>Aronia arbutifolia</i>					☼	☼						
meruzalka krvavá <i>Ribes sanguineum</i>				☼	☼							
muchovník vejčitý <i>Amelanchier ovalis</i>				☼	☼							
kalina obecná <i>Viburnum opulus</i>						☼	☼					
Růže šípková <i>Rosa canina</i>					☼	☼	☼					
bez černý <i>Sambucus nigra</i>						☼	☼					
tavolník vrbolistý <i>Spiraea salicifolia</i>						☼	☼					

SCHÉMA VÝSADBY - PŮDORYS

POPIS

Temnoplodec planikolistý

Aronia arbutifolia

Temnoplodec neboli aronie roste na slunných až polostinných stanovištích. Dává přednost humózním, propustným půdám a snáší sucho

POPIS	
PŮVOD	východ Severní Ameriky
FORMA VZRŮSTU (HABITUS)	vzpřímený, hustě rozvětvený vzrůst
VÝŠKA (M)	1–1,5 m
ŠÍŘKA (M)	1–2 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVISŤE	mírně suché až čerstvé půdy
TOLERANCE VŮČI SOLI	dobře snáší sůl
KOŘENY - TVORBA ODNOŽÍ	plochý kořenový systém
MRAZUVZDORNOST	mrazuvzdorný do -30 °C
ODOLNOST VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM	snáší sucho, odolný proti větru
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	okolíky bílo-růžových květů, V-VI
PLODY	světle červené, jedlé plody, doba zrání: srpen-říjen
ŘEZ	občas prosvětlit
EKOLOGICKÁ HODNOTA	zdroj nektaru a pylu, potrava pro ptáky, dřevina pro hnízdění ptáků
DALŠÍ INFORMACE	ohrožen spálou

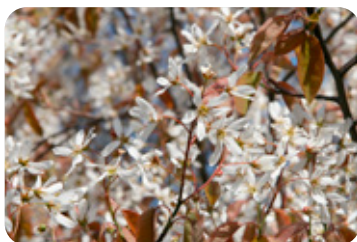
Meruzalka krvavá

Ribes sanguineum

Meruzalka krvavá je nenáročná a daří se jí na slunečných až polostinných stanovištích. Je odolná vůči městským podmínkám a kvete od dubna do května.

POPIS	
PŮVOD	západ Severní Ameriky
FORMA VZRŮSTU (HABITUS)	keřovitý
VÝŠKA (M)	2 m
ŠÍŘKA (M)	2 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVISŤE	běžné zahradní půdy
TOLERANCE VŮČI SOLI	tolerantní vůči soli
MRAZUVZDORNOST	mrazuvzdorná
ODOLNOST VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM	odolná vůči městským podmínkám
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	červené květy, IV-V
PLODY	modré bobule s bílým ojíněním, doba zrání: červenec; nejedlé
EKOLOGICKÁ HODNOTA	potrava pro ptáky, pastva pro včely
DALŠÍ INFORMACE	odrůda 'King Edward VII.'

© Natur im Garten/M. Benes-Oeller

Muchovník vejčitý

Amelanchier ovalis

Muchovník vejčitý snáší slunná až polostinná stanoviště. Je nenáročný, dává přednost teplým, propustným a vápenatým půdám. Roste rychle a kvete od dubna do května a na podzim se zbarvuje do nápadné červené barvy.

POPIS	
PŮVOD	domácí (jižní a střední Evropa, Malá Asie, severní Afrika)
FORMA VZRŮSTU (HABITUS):	vzpřímený, volně rozvětvený vzrůst, ve stáří zakulacený
VÝŠKA (M) / ŠÍŘKA (M)	jeweils 2–4 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVIŠTĚ	nenáročný, upřednostňuje teplé, propustné, vápenaté půdy
TOLERANCE VŮČI SOLI	citlivý na sůl
KOŘENY - TVORBA ODNOŽÍ	ploché/srdčitý kořenový systém, příležitostně tvoří odnože
MRAZUVZDORNOST	mrazuvzdorný do -29 °C
ODOLNOST VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM	odolný vůči městským podmínkám, snáší horko, odolný proti větru
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	bílé květy uspořádané v hroznech, IV-V
PLODY	jedlé, tmavomodré až černé plody
ŘEZ	občas prosvětlit
EKOLOGICKÁ HODNOTA	dřevina pro hnízdění ptáků, cenná pro hmyz
DALŠÍ INFORMACE	ohrožen spálou

© Natur im Garten/M. Benes-Oeller

Kalina obecná

Viburnum opulus

Kalině obecné se daří na slunných až polostinných stanovištích. Preferuje čerstvé až zamokřené, na živiny bohaté a vápenaté půdy. Své krásné květy rozvíjí v květnu a červnu.

POPIS	
PŮVOD	domácí
FORMA VZRŮSTU (HABITUS)	široce rozložitý, volný vzrůst
VÝŠKA (M)	4–5 m
ŠÍŘKA (M)	3–4 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVIŠTĚ	slabě kyselé až silně zásadité
TOLERANCE VŮČI SOLI	tolerantní vůči soli
KOŘENY - TVORBA ODNOŽÍ	mělce rozprostřené, snáší zaplavení
MRAZUVZDORNOST	vysoce mrazuvzdorná do -34 °C
ODOLNOST VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM	horko a sucho snáší špatně, odolná proti větru
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	bílé deštníkovité vrcholky s velkými sterilními květy po obvodu, V-VI
PLODY	jasně červené, lesklé plody (nejedlé)
ŘEZ	snáší zmlazovací a prosvětlovací řez
EKOLOGICKÁ HODNOTA	magnet na hmyz; plody jsou potravou pro 22 druhů ptáků a 11 druhů savců
DALŠÍ INFORMACE	mírně jedovatá

© Natur im Garten/M. Benes-Oeller

Růže šípková

Rosa canina

Růže šípková roste na slunných až stinných místech. Daří se jí v hluboké půdě bohaté na živiny a snáší sucho. Kvetou od května do července.

POPIS	
PŮVOD	domácí
FORMA VZRŮSTU (HABITUS)	vzpřímeně rostoucí keř
VÝŠKA (M)	2–3 m
ŠÍŘKA (M)	2–3 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVISŤE	hluboké půdy, bohaté na živiny
KOŘENY - TVORBA ODNOŽÍ	silný a hluboký kořenový systém, tvoří odnože
MRAZUVZDORNOST	mrazuvzdorná
ODOLNOST VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM	snáší sucho, odolná vůči klimatickým změnám, odolná proti větru
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	bílo-růžové květy, V-VII
PLODY	šípky
EKOLOGICKÁ HODNOTA	potrava pro hmyz, potrava pro 27 druhů ptáků a 28 druhů savců
DALŠÍ INFORMACE	využití plodů v kuchyni na marmelády, želé, apod.

© Natur im Garten/A. Haiden

Bez černý

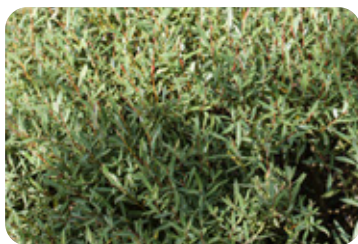
Sambucus nigra

Bez černý je velmi nenáročný a roste na hlubokých půdách bohatých na živiny. Svá vrcholičnatá květenství rozvíjí v červnu a červenci.

POPIS	
PŮVOD	domácí
FORMA VZRŮSTU (HABITUS)	hustě keřovitý, volný, vzpřímený vzrůst
VÝŠKA (M)	5–7 m
ŠÍŘKA (M)	3–5 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVISŤE	čerstvé až mírně suché půdy, vápnomilný
TOLERANCE VŮČI SOLI	velmi odolný vůči soli ve vzduchu a působení větru
KOŘENY - TVORBA ODNOŽÍ	mělce rozprostřené kořeny
MRAZUVZDORNOST	vysoce mrazuvzdorný
ODOLNOST VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM	odolný vůči městským podmínkám, snáší období sucha
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	žlutavě bílé velké vrcholíky, silně voní, VI-VII
ŘEZ	občas prosvětlit
EKOLOGICKÁ HODNOTA	pyl a nektar pro brouky, čmeláky, včely samotářky, zlatoočky, apod.; plody jsou zdrojem potravy pro mnoho druhů ptáků a savců
DALŠÍ INFORMACE	ukazatel dusíku, využití plodů a květů v kuchyni

© Natur im Garten/M. Benes-Oeller

Tavolník vrbový

Spiraea salicifolia

Tavolník vrbový je vhodný na slunná až polostinná stanoviště. Rostlina potřebuje propustnou kyprou půdu. Kvete v červnu a červenci.

POPIS	
PŮVOD	domácí
FORMA VZRŮSTU (HABITUS)	hustě rozvětvený
VÝŠKA (M)	1,5–2 m
ŠÍŘKA (M)	1 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVISŤE	nenáročný, upřednostňuje propustné půdy, suché až čerstvé, kyselé až neutrální; nesnáší trvalé zamokření
KOŘENY - TVORBA ODNOŽÍ	tvoří odnože
MRAZUVZDORNOST	mrazuvzdorný
ODOLNOST VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM	snáší sucho, odolný vůči městským podmínkám
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	růžové štíhlé květní laty, VI-VII
ŘEZ	snáší řez; po odkvětu se může sestříhat
EKOLOGICKÁ HODNOTA	cenný pro hmyz

JAK SPRÁVNĚ ŘEZAT ŽIVÝ PLOT

Volně rostoucí živé ploty stačí zhruba každých pět let prosvětlit. Při prořezávání se zespodu odstraní starší větve nebo ty, které vyrostly příliš vysoko. Mladší výhony zůstávají zachovány a je jim poskytnuto více prostoru k opětovnému růstu. Díky tomuto typu řezu si dřeviny udržují svou přirozenou formu vzrůstu a svět živočichů neztratí svůj životní prostor. Prosvětlování je nejčastější a především nejšetrnější způsob stříhání živého plotu!

Pro ptáky představují živé ploty důležitá stanoviště, protože jim poskytují úkryt, potravu a místa k hnízdění. Zatímco výběr domácích druhů rostlin, které jsou co nejvíce vhodné pro dané stanoviště, má pozitivní vliv na rozmanitost ptactva v zahradě a veřejné zeleni, je důležité i správné načasování řezu, aby byla péče o živý plot k ptákům šetrná. Kvůli ochraně hnízdicího ptactva a jejich mláďat provádějte proto řez v předjaří, mimo období jejich rozmnožování.

Pokud jsou udržovací opatření na jaře a v létě nevyhnutelná, před každým řezem zkontrolujte, zdali se v živém plotu nenachází ptačí hnízda. Místa v jejich okolí se řezat nesmí, neboť jakékoli úmyslné rušení nebo ničení míst k hnízdění je podle dolnora-

kouského zákona o ochraně přírody nezákonné. U nás je tato problematika obecně řešena v Zákonu o ochraně přírody a krajiny, kde se zakazuje úmyslné usmrcování, vyrušování nebo odstraňování hnízd všech druhů ptáků.

Opadané listí může přes zimu zůstat ležet pod keři. Půda je tak chráněna a užitečný hmyz může listí využít k přezimování.

NÁKUP ROSTLIN

Nákup keřů je třeba pečlivě zvážit. Regionální zahradnictví a školky mají dobrý sortiment a zaručují vysokou kvalitu. Vždy se však ptejte, zda se jedná o dřeviny z regionální produkce, protože ty jsou nejlépe přizpůsobeny místnímu klimatu a půdě.

V Rakousku je možné pro nákup živého plotu využít tzv. **Partnerské firmy „Natur im Garten“**, které pracují podle trvale udržitelných kritérií a ekologicky cenné rostliny označují.

SYM: BIO-PROJEKT

Kvůli narůstajícímu suchu na mnoha místech a postupující změně klimatu je mnoho obcí a měst konfrontováno s dopady klimatických změn na správu veřejné zeleně.

DALŠÍ INFORMACE

Více informací najdete na stránkách:

- www.naturimgarten.at/projekt-sym-bio.html
- https://www.at-cz.eu/at/ibox/pa-4-nachhaltige-netzwerke-und-institutionelle-kooperation/atcz234_symbio
- www.prirodnizahrada.eu

Přeshraniční projekt Interreg SYM: BIO (ATCZ234) propojuje a mobilizuje aktéry v České republice, Vídni a Dolním Rakousku a ukazuje velký potenciál veřejné zeleně a přírodě blízkých zahrad v oblasti adaptace na změnu klimatu. V rámci projektu se zkoumají, testují a urychlují strategie pro adaptaci na klimatické změny i metody péče o veřejnou zeleň a zahrady zaměřené na podporu biodiverzity a na adaptaci na suchu.

**Kontakt: Přírodní zahrada z.s., Klášterská 140/II
CZ-377 01 Jindřichův Hradec
info@prirodnizahrada.eu
www.prirodnizahrada.eu**

Impressum: Vlastník média: „Natur im Garten“ GmbH; Text a redakce: Theresa Steiner, Katja Batakovic, Stefan Strobelberger, Stefan Streicher © Překlad: Lada Zabloudivová; Odborná korektura: Dana Křivánková; Redakce českého textu: Martina Petrová; Fotografie: © Natur im Garten/ M. Benes-Oeller, A. Haiden; © Grafika: Natur im Garten/S. Streicher. © Layout: socher-mit-e.at; © Listopad 2022

Projekt „ATCZ234 - SYM: BIO“ je spolufinancován Evropskou unií prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu INTERREG V-A Rakousko-Česká republika 2014-2020.